

Regulowane agrofagi niekwarrantannowe (RAN/ang. RNQP) dla materiału siewnego roślin oleistych i włóknistych

RNQP dla materiału siewnego lnu zwyczajnego (<i>Linum usitatissimum</i> L.) odmian oleistych i włóknistych	2
<i>Alternaria linicola</i> (alternarioza lnu)	2
<i>Boeremia exigua</i> var. <i>linicola</i> (fomoza lnu)	3
<i>Botrytis cinerea</i> (szara pleśń)	4
<i>Colletotrichum lini</i> (antraknoza lnu)	5
Grzyby z rodzaju <i>Fusarium</i> (anamorfa) inne niż <i>Fusarium oxysporum</i> f. sp. <i>albedinis</i> i <i>Fusarium circinatum</i> (fuzarioza lnu)	6
RNQP dla materiału siewnego słonecznika (<i>Helianthus annuus</i> L.)	7
<i>Botrytis cinerea</i> (szara pleśń)	7
<i>Plasmopara halstedii</i>	8
<i>Sclerotinia sclerotiorum</i> (zgnilizna twardzikowa)	9
RNQP dla materiału siewnego soi (<i>Glycine max</i> L.)	10
<i>Diaporthe caullivora</i> , <i>Diaporthe phaseolorum</i>	10
RNQP dla materiału siewnego rzepaku (<i>Brassica napus</i> L. partim), rzepiku (<i>Brassica rapa</i> L. var. <i>silvestris</i> (Lam.) Briggs) i gorczycy białej (<i>Sinapis alba</i> L.)	12
<i>Sclerotinia sclerotiorum</i> (zgnilizna twardzikowa)	12

Uwaga:

Dobre praktyki, środki i inne działania podejmowane, aby zapobiegać występowaniu i rozprzestrzenianiu się poniższych agrofagów są następujące: plantacje na których produkowany jest materiał siewny muszą spełniać wymagania dotyczące jego wytwarzania i jakości wskazane przepisach nasiennych.

RNQP dla materiału siewnego lnu zwyczajnego (*Linum usitatissimum* L.) odmian oleistych i włóknistych

<i>Alternaria linicola</i> (alternarioza lnu)	
Inne rośliny żywicielskie	brak danych nt. porażania innych żywicieli;
Wykrycia w Polsce (często/sporadycznie/niewykrywany)	występuje na lnie zwyczajnym w Polsce – ograniczone występowanie;
Czy jest możliwość zadomowienia w Polsce (TAK/NIE)	TAK – ze względu na warunki klimatyczne i obecność roślin żywicielskich;
Lustracje wizualne	objawy porażenia na roślinach: typowym objawem choroby jest nie otwieranie się pąków kwiatowych; pojawiają się ciemne plamki w pobliżu podstawy kielicha, plamy powiększają się i rozsiewają na całej wieszce; w rezultacie porażone kwiatostany są dużo mniejsze od zdrowych i całkowicie pokryte grzybnią. W takim przypadku bardzo często opadają całe pąki; kiedy infekcja odbywa się tuż po zapłodnieniu zalążka, torebki nasienne rozwijają się nadal, ale są dużo mniejsze od zdrowych; torebki nasienne pokryte są brązowymi plamami; nasiona w porażonych torebkach są zniekształcone i małe; gdy choroba atakuje liście, pojawiają się na nich nieregularne brązowe ciemne plamy, które dalej rozciągają się i porażają łądygi; liście zasychają i skręcają się; na nasionach: nasiona wytworzone przez porażone torebki mogą być zniekształcone i małe, jakkolwiek nasiona z porażonych partii często nie wykazują żadnych objawów porażenia.
	terminy kontroli objawów
Pobieranie prób (termin, materiał do prób)	w przechowalniach: elitarny i kwalifikowany materiał siewny lnu zwyczajnego (<i>Linum usitatissimum</i> L.)

Fotografia objawów

Objawy spowodowane przez *Alternaria linicola* fot. <https://agrobasesapp.com/united-kingdom/disease/seedling-blight-of-flax>

***Boeremia exigua* var. *linicola* (fomoza lnu)**

Inne rośliny żywicielskie

Szałwia jesienna (*Salvia greggi*);

Wykrycia w Polsce
(często/sporadycznie/niewykrywane)

w Polsce występuje sporadycznie;

Czy jest możliwość zadomowienia w Polsce
(TAK/NIE)

TAK – ze względu na warunki klimatyczne i obecność roślin żywicielskich;

Lustracje
wizualne

objawy porażenia

na roślinach: siewki wyhodowane z zainfekowanych nasion lub w zakażonej glebie wylegają i giną; u dojrzałych roślin pierwszym objawem jest więdnienie i wysychanie dolnych liści; ponadto na roślinach chorych obszar u podstawy łodygi ulega odbarwieniu, na początku ciemnozielonym i żółtym lub brązowym; w tym odbarwionym obszarze można zaobserwować piknidie (zarodnie); często tkanki korowe z piknidiami odrywają się od tkanek zdrewniałych; piknidia można znaleźć też w górnej części łodygi oraz na torebkach
na nasionach: brak widocznych objawów porażenia;

terminy kontroli objawów

na nasionach brak objawów porażenia, jeśli w trakcie lustracji polowych plantacji nasiennych, w sezonie wegetacji, na roślinach występują objawy wskazujące na występowanie agrofaga, prawdopodobne jest porażenie przez niego nasion pochodzących z tej plantacji;

Pobieranie prób (termin, materiał do prób)

w przechowalniach: elitarny i kwalifikowany materiał siewny lnu zwyczajnego (*Linum usitatissimum* L.)

***Botrytis cinerea* (szara pleśń)**

Inne rośliny żywicielskie	ok. 200 gatunków roślin zielnych i zdrewniałych,
Wykrycia w Polsce (często/spotadycznie/niewykrywany)	w Polsce często notowany na różnych żywicielach, w tym na słoneczniku i lnieniu;
Czy jest możliwość zadomowienia w Polsce (TAK/NIE)	TAK – ze względu na warunki klimatyczne i obecność roślin żywicielskich;
Lustracje wizualne	objawy porażenia na roślinach: objawy choroby mogą wystąpić we wszystkich fazach rozwoju rośliny; na liściach i pędach, a później także na kwiatostanach pojawiają się jasnobrązowoszare, wołokowate plamy; główny pęd chorej rośliny często cały otoczony jest brązowymi plamami rozciągającymi się wzdłuż do kilku centymetrów długości; porażone rośliny są słabe, niskie i wytwarzają boczne pędy, które również pokryte są szarymi owalnymi nekrotycznymi plamami; na nasionach: brak widocznych objawów porażenia na dojrzałych nasionach w przechowalniach.
	terminy kontroli objawów
Pobieranie prób (termin, materiał do prób)	w przechowalniach: elitarny i kwalifikowany materiał siewny lnu zwyczajnego (<i>Linum usitatissimum</i> L.)
Fotografie objawów	 <p>Nekrozy wywołane na pędach lnu przez <i>Botrytis cinerea</i> (po lewej) oraz grzybnia na nadziemnej części roślin (po prawej); fot. po lewej https://www.alamy.com/stock-photo-grey-mould-botrytis-cinerea-necrosis-on-seeding-linseed-plant-39641348.html; fot. po prawej dzięki uprzejmości prof. Marka Korbasa, Instytut Ochrony Roślin, Poznań; https://www.ior.poznan.pl/plik,1523,metodyka-integrowanej-ochrony-slonecznika-dla-producentow-pdf.pdf</p>

Colletotrichum lini (antraknoza lnu)

Inne rośliny żywicielskie	brak danych nt. porażania innych żywicieli;
Wykrycia w Polsce (często/sporadycznie/niewykrywany)	notowany stosunkowo często na lnie;
Czy jest możliwość zadomowienia w Polsce (TAK/NIE)	TAK – ze względu na warunki klimatyczne i obecność roślin żywicielskich;
Lustracje wizualne	objawy porażenia na roślinach: głównym źródłem infekcji są chore nasiona; w przypadku porażenia przedwiosennych kiełków, podobnie jak przy fuzariozie obserwuje się zaniki we wschodach lnu; najczęściej jednak obserwuje się porażenie i zamieranie siewek; w części podziemnej pojawiają się pomarańczowoszare plamy o średnicy 1–4 mm; plamy te w późniejszej fazie rozwoju choroby powiększają się i łączą, powodując zahamowanie rozwoju roślin lub ich zamieranie; niepozorne plamy występują także na korzeniach i łodydze. W późniejszej fazie rozwoju lnu choroba może wpłynąć na zmianę zabarwienia kwiatów; na nasionach: nasiona z porażonych roślin są mniejsze, pokryte cętkami żółtego koloru (zamiast normalnego koloru brązowego).
	terminy kontroli objawów
Pobieranie prób (termin, materiał do prób)	w przechowalni: elitarny i kwalifikowany materiał siewny lnu zwyczajnego (<i>Linum usitatissimum</i> L.)
Fotografia objawów	

		Objawy antraknozy na liściach lnu; fot. http://eagri.cz/public/app/srs_pub/fytoportal/fypublic/?key=%228fdad2df38799d608113b175ea02bfd4%22#ior met:8fdad2df38799d608113b175ea02bfd4 kap1:choroby kap:2eb5788ffd084b2d28065f0ae36ff76e
Grzyby z rodzaju <i>Fusarium</i> (anamorfa) inne niż <i>Fusarium oxysporum</i> f. sp. <i>albedinis</i> i <i>Fusarium circinatum</i> (fuzarioza lnu)		
Inne rośliny żywicielskie		grzyby z rodzaju <i>Fusarium</i> występują na różnych roślinach zielnych i zdrewniałych;
Wykrycia w Polsce (często/sporadycznie/niewykrywane)		grzyby z rodzaju <i>Fusarium</i> występują na lnie w Polsce stosunkowo często
Czy jest możliwość zdomowienia w Polsce (TAK/NIE)		TAK – ze względu na warunki klimatyczne i obecność roślin żywicielskich;
Lustracje wizualne	objawy porażenia	na roślinach: w zależności od tego, w jakim okresie nastąpi infekcja lnu, choroba może powodować: zgorzel przedwschodową kielków, zgorzel powschodową siewek oraz fuzaryjne więdnienie i zamieranie całych roślin w dalszych fazach rozwojowych lnu; w przypadku zgorzeli przedwschodowej kielków, na plantacji obserwuje się placowe zaniki we wschodach lnu. Zainfekowane kielki zamierają w glebie; więdnienie siewek występuje około dwa tygodnie po siewie, gdy wrażliwe rośliny wystawione są na działanie wyższych temperatur. Liścienie takich porażonych roślin stają się matowe i miękkie, a ich krawędzie zwinięte. U podstawy hypokotylu i na korzonku można zauważyć przewężenie; chore siewki chylą się ku ziemi i zamierają; w przypadku ciepłej, słonecznej pogody martwe rośliny wysychają, jeśli jednak wystąpią opady, pokrywają się białą grzybnią; na nasionach: brak widocznych objawów porażenia;
	terminy kontroli objawów	w uprawach: jeśli w trakcie lustracji polowych plantacji nasiennych, w sezonie wegetacji, na roślinach występują objawy wskazujące na występowanie agrofaga, prawdopodobne jest porażenie przez niego nasion pochodzących z tej plantacji;
Pobieranie prób (termin, materiał do prób)		w przechowalniach: elitarny i kwalifikowany materiał siewny lnu zwyczajnego (<i>Linum usitatissimum</i> L.)

Fotografie objawów

Objawy porażenia lnu przez grzyby z rodzaju *Fusarium*: objawy na plantacji lnu włóknistego (po lewej) oraz kietki z objawami charakterystycznego „pastorałowatego” zwijania i zasychania; dzięki uprzejmości K. Wielgusz;

<https://docplayer.pl/128685700-Poradnik-sygnaizatora-lnu.html>

RNQP dla materiału siewnego słonecznika (*Helianthus annuus* L.)

<i>Botrytis cinerea</i> (szara pleśń)	
Inne ośliny żywicielskie	ok. 200 gatunków roślin zielnych i zdrewniałych,
Wykrycia w Polsce (często/sporadycznie/niewykrywany)	w Polsce często notowany na różnych żywicielach, w tym na słoneczniku i lnie;
Czy jest możliwość zadomowienia w Polsce (TAK/NIE)	TAK – ze względu na warunki klimatyczne i obecność roślin żywicielskich;
Lustracje wizualne	objawy porażenia <p>na roślinach: brunatne plamy na liścieniach i łodyżkach siewek; porażone siewki zamierają; brunatne, podłużne plamy, często pokryte puszystym, szarym nalotem trzonków i zarodników konidialnych: na łodygach, kwiatostanach, owocostanach; porażone tkanki ulegają nekrozie, co może powodować łamanie, wędnięcie i zamieranie rośliny; na spodniej stronie koszyczków kwiatowych widoczne są gnilne plamy z szarym środkiem i czerwonobrunatną, nieregularną obwódką, pokryte nalotem struktur grzyba; grzybnia może przerastać do nasion, które łatwo wypadają;</p> <p>na nasionach: brak widocznych objawów porażenia na dojrzałych nasionach w przechowalniach; na niedojrzałych nasionach słonecznika w koszyczkach może znajdować się grzybnia, lecz nasiona te zwykle przedwcześnie wypadają i nie trafiają do przechowalni;</p>

	terminy kontroli objawów	na nasionach w przechowalni brak objawów porażenia, jeśli w trakcie lustracji polowych plantacji nasiennych, w sezonie wegetacji, na roślinach występują objawy wskazujące na występowanie agrofaga, prawdopodobne jest porażenie przez niego nasion pochodzących z tej plantacji;
Pobieranie prób (termin, materiał do prób)		w przechowalniach: elitarny i kwalifikowany materiał siewny słonecznika (<i>Helianthus annuus</i> L.)
Fotografie objawów		 <p>Objawy wywołane przez <i>B. cinerea</i> na dojrzewającym koszyczku kwiatowym z zawiązkami nasion; fot. dzięki uprzejmości prof. Marka Korbas, Instytut Ochrony Roślin, Poznań; https://www.ior.poznan.pl/plik,1523,metodyka-integrowanej-ochrony-slonecznika-dla-producentow-pdf.pdf</p>
<i>Plasmopara halstedii</i>		
Inne rośliny żywicielskie		ok.100 gatunków roślin z rodziny astrowate (<i>Asteraceae</i>), wliczając w to dziko rosnące i uprawne gatunki z rodzaju słonecznik (<i>Helianthus</i>);
Wykrycia w Polsce (często/sporadycznie/nie wykrywany)		wykryty w przeszłości, w chwili obecnej brak wykryć;

Czy jest możliwość zadomowienia w Polsce (TAK/NIE)		TAK – ze względu na warunki klimatyczne i obecność roślin żywicielskich;
Lustracje wizualne	objawy porażenia	<p>na roślinach: przy infekcji systemicznej obserwuje się zahamowany wzrost roślin, na liściach tworzą się jasnozielone plamy, które rozciągają się wzdłuż nerwów głównych, a z czasem na całej powierzchni blaszki liściowej; młode liście silnie porażonych roślin często są całkowicie, zwijają się, stają się sztywne i grube, a w warunkach sprzyjającej wilgotności po dolnej stronie liści tworzy się biała plecha grzyba; międzywęzła ulegają skróceniu, w związku z tym porażony słonecznik może mieć wygląd kapusty; kwiatostany są zredukowane w górę, w konsekwencji liczba porażonych nasion ulega zmniejszeniu, lecz na nasionach brak objawów porażenia; system korzeniowy jest słabo rozwinięty, a na powierzchni korzeni występują ciemnobrązowe plamy; infekcja systemiczna występuje, gdy warunki środowiska są korzystne, a ryzyko infekcji wysokie; mogą występować też miejscowe infekcje liścia z objawami kanciastych plamistości (małe, nieregularne jasnozielone plamy ograniczone nerwami);</p> <p>na nasionach: brak objawów porażenia;</p>
	terminy kontroli objawów	w uprawach: jeśli w trakcie lustracji polowych plantacji nasiennych, w sezonie wegetacji, na roślinach występują objawy wskazujące na występowanie agrofaga, prawdopodobne jest porażenie przez niego nasion pochodzących z tej plantacji;
Pobieranie prób (termin, materiał do prób)		w przechowalniach: elitarny i kwalifikowany materiał siewny słonecznika (<i>Helianthus annuus</i> L.)
Fotografie objawów		 <p>Chloroza liści, zahamowanie wzrostu i przekręcony kwiatostan rośliny słonecznika porażonej przez <i>P. halstedii</i>; dzięki uprzejmości: Hedvig Komjati; https://gd.eppo.int/taxon/PLASHA/photos</p>
<i>Sclerotinia sclerotiorum</i> (zgnilizna twardzikowa)		
Inne rośliny żywicielskie		łącznie około 400 gatunków roślin w tym fasola, pomidor, ogórek, tytoń oraz rośliny ozdobne, przemysłowe, warzywa korzeniowe oraz rośliny dziko rosnące

Wykrycia w Polsce (często/sporadycznie/niewykrywane)		występuje w Polsce w dość dużym nasileniu;
Czy jest możliwość zadomowienia w Polsce (TAK/NIE)		TAK – ze względu na warunki klimatyczne i obecność roślin żywicielskich;
Lustracje wizualne	objawy porażenia	na roślinach: zgorzel części podliścieniowej siewek prowadzi do ich zamierania; zgnilizna dolnej części łodyg i korzeni, tzw. zgnilizna przykorzeniowa objawia się tym, że porażone miejsca brunatnieją i pokrywają się watowatym nalotem grzybni, łodyga zasycha; na wyższych partiach łodyg występują brunatne lub czarne, wyraźnie odgraniczone plamy; wewnątrz łodygi wypełnione jest watowatą grzybnią, w której tworzą się czarne, nieregularnego kształtu sklerocja; grzybnia i sklerocja mogą występować również na powierzchni łodyg; łodygi pękają i łamią się; liście zasychają i więdną; mięsiste części kwiatostanu pokrywają się białą grzybnią i rozpadają się; zniszczeniu i wypadaniu ulegają niełupki; wewnątrz nich tworzą się sklerocja; na nasionach brak objawów porażenia
	terminy kontroli objawów	w uprawach: jeśli w trakcie lustracji polowych plantacji nasiennych, w sezonie wegetacji, na roślinach występują objawy wskazujące na występowanie agrofaga, prawdopodobne jest porażenie przez niego nasion pochodzących z tej plantacji;
Pobieranie prób (termin, materiał do prób)		w przechowalniach: elitarny i kwalifikowany materiał siewny sonecznika (<i>Helianthus annuus</i> L.)
Fotografie objawów porażenia		 <p>Objawy wywołane przez <i>Sclerotinia sclerotiorum</i> (grzybnia na łodydze, po prawej) fot. https://www.topagrar.pl/zdjecia_rolnicze/uprawa/zgnilizna-twardzikowa-nie-tylko-na-rzepaku/?page=7</p>

RNQP dla materiału siewnego soi (*Glycine max* L.)

<i>Diaporthe caullivora</i>, <i>Diaporthe phaseolorum</i>	
Inne rośliny żywicielskie	za podatne na porażenie uznano różne gatunki chwastów (np. psiankę czarną, szczaw kędzierzawy i powój) ;

Wykrycia w Polsce (często/sporadycznie/niewykrywane)		jak dotąd nie stwierdzono w Polsce występowania żadnego z tych gatunków grzybów;
Czy jest możliwość zdomowienia w Polsce (TAK/NIE)		TAK – ze względu na warunki klimatyczne i obecność roślin żywicielskich;
Lustracje wizualne	objawy porażenia	na roślinach: objawy chorobowe występują głównie na łodygach i liściach, a mogą doprowadzić do powstawania objawów na całej roślinie; czerwono-brązowe zmiany na dolnej łodydze roślin soi przechodzą w brązowe zrakowacenia; w niektórych przypadkach choroba może rozprzestrzenić się na wszystkie części łodygi i doprowadzić przedwczesnej śmierci rośliny; zaobserwowano również szare smugi wzdłuż dolnej łodygi i korzenia palowego; objawy na liściach obejmują chlorozę międzynerwową i nekrozę we wczesnych stadiach rozwojowych roślin; liście z czasem wysychają i odpadają z rośliny w miarę nasilania się choroby; wewnątrz łodygi w pobliżu notuje się przebarwienia na nasionach: brak widocznych objawów porażenia;
	terminy kontroli objawów	w uprawach: jeśli w trakcie lustracji polowych plantacji nasiennych, w sezonie wegetacji, na roślinach występują objawy wskazujące na występowanie agrofaga, prawdopodobne jest porażenie przez niego nasion pochodzących z tej plantacji;
Pobieranie prób (termin, materiał do prób)		w przechowalniach: elitarny i kwalifikowany materiał siewny soi (<i>Glycine max</i> L.)
Fotografie objawów		 <p>Objawy wywołane przez <i>Diaporthe caulivora</i> na soi; fot. <u>https://en.wikipedia.org/wiki/Diaporthe_phaseolorum_var._caulivora</u></p>

RNQP dla materiału siewnego rzepaku (*Brassica napus* L. partim), rzepiku (*Brassica rapa* L. var. *silvestris* (Lam.) Briggs) i gorczycy białej (*Sinapis alba* L.)

<i>Sclerotinia sclerotiorum</i> (zgnilizna twardzikowa)	
Inne rośliny żywicielskie	łącznie około 400 gatunków roślin w tym fasola, pomidor, ogórek, tytoń oraz rośliny ozdobne, przemysłowe, warzywa korzeniowe oraz rośliny dziko rosnące.
Wykrycia w Polsce (często/sporadycznie/niewykrywany)	występuje w Polsce w dość dużym nasileniu;
Czy jest możliwość zadomowienia w Polsce (TAK/NIE)	TAK – ze względu na warunki klimatyczne i obecność roślin żywicielskich;
Lustracje wizualne	objawy porażenia na roślinach: rzepaku - brunatnienie oraz zamieranie liści. Łodyga – białoszare, niekiedy koncentrycznie strefowane plamy pokrywające stopniowo cały obwód łodygi; na ich powierzchni występuje gęsta, watowata, biała grzybnia przerastająca głównie wewnątrz łodygi, gdzie powstają czarne, owalne przetrwalniki grzyba (sklerocja). Łuszczyzny – łuszczyzny bieleją; na zewnątrz i wewnątrz rozwija się grzybnia oraz powstają owalne sklerocja przypominające często nasiona; gorczycy białej - na łodygach biało-szare plamy, niekiedy ze strefowaniem; wewnątrz, czasami na powierzchni łodyg występuje biała watowata grzybnia i czarne przetrwalniki grzyba – sklerocja; roślina przedwcześnie zasycha i zamiera; na nasionach - brak objawów porażenia
	terminy kontroli objawów
Pobieranie prób (termin, materiał do prób)	w przechowalniach: elitarny i kwalifikowany materiał siewny rzepaku <i>Brassica napus</i> L. (partim) elitarny i kwalifikowany materiał siewny rzepiku (<i>Brassica rapa</i> L. var. <i>silvestris</i> (Lam.) Briggs), elitarny i kwalifikowany materiał siewny gorczycy białej (<i>Sinapis alba</i> L.)
Fotografie objawów porażenia	Objawy wywołane przez <i>Sclerotinia sclerotiorum</i> na rzepaku fot. http://www.abcochrozyroslin.pl/agrofagi/choroba/zgnilizna-twardzikowa-rzepaku/

Objawy wywołane przez *Sclerotinia sclerotiorum* na gorczycy (grzybnia na łodydze)
fot. <https://www.ior.poznan.pl/plik,1739,metodyka-integrowanej-ochrony-gorzycy-bialej-sarepskiej-i-czarnej-dla-dla-producentow-pdf.pdf>

